Prima instanță: Judecătoria *****, sediul Centru, judecător Eugenia Culinca
Dosarul nr. 2a-87/25 (2-21013545-02-2a-13012025)

D E C I Z I E

5 noiembrie 2025 mun. *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Nicolae Ghedrovici și Diana Corlăteanu
Grefierul Irina Barbuța

examinând în ședință de judecată publică, cererea de apel declarată de Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ion Ailoi,

împotriva hotărârii Judecătoriei *****, sediul Centru din 26 septembrie 2024, prin care a fost respinsă acțiunea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ion Ailoi împotriva Direcției Cultură a mun. ***** și Școlii de Arte „*****” cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, restituirea plăților nedatorate, încasarea în mod solidar a dobânzii de întârziere, inflației la sumele încasate ilegal, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

Circumstanțele cauzei.

La 28 ianuarie 2021, Dub Rodica a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Școlii de Arte „*****” cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, restituirea plăților nedatorate, încasarea dobânzii de întârziere, a inflației la sumele încasate ilegal, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta Dub Rodica a indicat că copiii săi, Dub Darius și Dub Sophie, au fost înmatriculați la studii în Școala de Arte „*****”, iar

pe durata frecventării cursurilor, a achitat în contul instituției suma totală de 57 450 de lei, cu titlu de taxe pentru diferite specialități urmate de aceștia.

Reclamanta a menționat că, la momentul depunerii cererilor de înscriere și al înmatriculării copiilor, administrația școlii nu a informat-o despre faptul că ambii copii, având dizabilități, beneficiau de scutire de plată pentru toți anii de studiu, situație care a determinat-o să efectueze plăți în mod eronat.

Conform reclamantei, suma achitată constituie o plată nedatorată, iar administrația școlii, deși cunoștea situația copiilor, nu a informat-o în mod corespunzător și a continuat să perceapă taxele. Aceasta a subliniat că, fiind mamă singură și având la întreținere doi copii minori, a depus eforturi semnificative pentru a achita sumele respective.

La data de 27 aprilie 2020, după ce a luat cunoștință despre existența dreptului la scutire, reclamanta a înaintat o cerere către Școala de Arte „*****”, prin care a solicitat recalcularea plăților efectuate pentru toți anii de studii ai copiilor și restituirea sumelor încasate ilegal.

Întrucât instituția nu a dat curs solicitării, neefectuând recalcularea și nerestituind sumele pretinse, reclamanta a formulat prezenta acțiune în instanța de judecată.

Reclamanta a solicitat constatarea încălcării dreptului său de acces la informație, în ceea ce privește dreptul la scutirea de plată pentru fiecare copil și pentru fiecare specialitate urmată, susținând că instituția de învățământ avea obligația pozitivă de a o informa în mod activ, sub semnătură, despre existența acestui drept.

Totodată, aceasta a solicitat obligarea pârâtei Școala de Arte „*****” la plata despăgubirilor materiale aferente tuturor anilor de studii, după cum urmează, pentru Dub Darius: pian: 410 lei × 9 luni × 5 ani = 18 450 de lei; canto: 600 lei × 9 luni × 5 ani = 27 000 de lei; pictură: 600 lei × 9 luni × 2 ani = 10 800 de lei. Pentru Dub Sophie, canto: 600 lei × 2 luni = 1 200 de lei.

De asemenea, reclamanta a solicitat încasarea dobânzii legale de întârziere și actualizarea sumelor cu indicele inflației pentru plățile pretins a fi încasate ilegal, precum și acordarea despăgubirilor morale pentru încălcarea dreptului la informație și pentru tratament inuman și discriminatoriu, invocând faptul că își crește singură cei doi copii, fără a beneficia de pensie de întreținere.

Prin cerere formulată în temeiul art. 60 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, reclamanta și-a precizat pretențiile referitoare la dobânda de întârziere, rata inflației și cuantumul prejudiciului moral. Aceasta a susținut că, începând cu 27 aprilie 2020 – data recepționării cererii, pârâta Școala de Arte „*****” se află în întârziere de plată, fiind astfel îndreptățită la dobânda legală de întârziere, calculată în sumă de 26 724,87 de lei, conform calculului anexat. La fel, a solicitat suma de

27 325,78 de lei cu titlu de actualizare conform ratei inflației și suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciul moral.

Ulterior, printr-o nouă cerere întemeiată pe aceleași dispoziții legale, reclamanta a solicitat introducerea în cauză, în calitate de co-pârâtă pe Direcția Cultură a mun. *****.

În forma finală a pretențiilor, Dub Rodica a solicitat constatarea încălcării dreptului de acces la informație, încasarea în mod solidar din contul Direcției Cultură a mun. ***** și a Școlii de Arte „*****” în beneficiul său a despăgubirilor materiale pentru fiecare copil în sumă totală de 57 450 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 26 724,87 de lei, a actualizării sumei cu rata inflației în cuantum de 27 325,78 de lei și a reparării prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei.

Poziţia instanţei de fond.

Prin hotărârea din 26 septembrie 2024 a Judecătoriei *****, sediul Centru, cererea de chemare în judecată formulată de Dub Rodica a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului şi termenul de declarare a apelului.

Invocând dezacordul cu hotărârea din 26 septembrie 2024 a Judecătoriei *****, sediul Centru, la 23 octombrie 2024, Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion a contestat-o cu apel nemotivat, solicitând scutirea apelantei de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii, de admitere a cererii de chemare în judecată în sensul formulat (f.d.124-126).

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În speță s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei *****, sediul Centru a fost pronunțat la 26 septembrie 2024 (f.d.120), iar cererea de apel nemotivată a fost depusă la 23 octombrie 2024 (f.d.124), corespunzător se deduce că apelanta a respectat termenul legal de 30 zile de declarare a apelului.

La 30 decembrie 2024, Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion a depus cerere de apel motivată, solicitând scutirea apelantei de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii din 26 septembrie 2024 a Judecătoriei *****, sediul Centru cu emiterea unei noi decizii, de admitere a cererii de chemare în judecată în sensul formulat conform solicitărilor expuse (f.d.136-140).

Prin încheierea din 22 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, a fost admisă cererea de scutire de la plata taxei de stat depusă de Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion împotriva hotărârii din 26 septembrie 2024 a Judecătoriei *****, sediul Centru. A fost scutită apelanta Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion de la plata taxei de stat în ordine de apel în sumă de 2 928,26 de lei. Nu

s-a dat curs cererii de apel declarate de Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion. S-a comunicat apelantei Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion despre necesitatea înlăturării neajunsului cererii de apel (prezentarea originalului dovezii de plată a taxei de timbru în sumă de 200 lei), acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile calendaristice de la data recepționării încheierii în cauză. S-a explicat apelantei Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion că, în caz dacă nu va lichida neajunsul menționat, cererea de apel nu va fi considerată depusă şi va fi restituită conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 24 ianuarie 2025, Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion a depus în adresa Curții de Apel Centru o cerere, prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de timbru în sumă de 200 de lei, pe motiv că apelanta beneficiază de asistență juridică garantată de stat.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, a fost admisă cererea de scutire de la plata taxei de timbru depusă de Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion. A fost scutită apelanta Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion de la plata taxei de timbru în ordine de apel în sumă de 200 de lei.

Prin încheierea din 17 februarie 2025 a Curții de Apel Centru, apelul depus de Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion împotriva hotărârii din 26 septembrie 2024 a Judecătoriei *****, sediul Centru a fost acceptat spre examinare, fiind intentată procedura de apel în cauza civilă menționată.

Argumentele părților.

În motivarea apelului, reprezentantul apelantei a susținut că, instanța de fond nu a analizat în mod efectiv argumentele invocate prin cererea de chemare în judecată și prin cererile de concretizare ulterioare, limitându-se la o examinare formală a cauzei. Potrivit acestuia, fondul nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate și nu a examinat susținerile referitoare la caracterul nedatorat al sumei de 57 450 de lei achitate pentru studiile copiilor apelantei.

De asemenea, reprezentantul apelantei a arătat că prima instanță nu a analizat argumentele privind obligația pozitivă a instituției de a informa apelanta despre dreptul la scutire de plată pentru copiii cu dizabilități și nici nu s-a pronunțat în mod motivat asupra pretinsei încălcări a dreptului de acces la informație.

Totodată, reprezentantul apelantei a invocat și faptul că prima instanță nu a examinat corespunzător pretențiile privind dobânda legală de întârziere, actualizarea sumei cu rata inflației și acordarea despăgubirilor morale, deși au fost prezentate temeiuri legale și calcule detaliate în acest sens.

În opinia reprezentantului apelantei, omisiunea instanței de fond de a analiza aceste aspecte esențiale echivalează cu o soluționare superficială a cauzei și constituie temei pentru casarea hotărârii și rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi decizii, de admitere integrală a acțiunii.

Poziția părților în apel.

În ședința instanței de apel, atât Apelanta Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ailoi Ion, precum și intimații Direcția Cultură a mun. ***** și Școala de Arte „*****” nu s-au prezentat, deși au fost legal citați cu privire la locul, data și ora examinării cauzei.

Colegiul judiciar reține că citarea apelantei și a reprezentantului acesteia s-a realizat prin intermediul poștei electronice la data de 5 iunie 2025, iar în privința intimaților, citațiile au fost recepționate la data de 26 iunie 2025, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la dosar.

Totodată, Colegiul judiciar relevă că, la data de 5 noiembrie 2025, reprezentantul apelantei Dub Rodica, avocatul Ailoi Ion, a depus la Curtea de Apel Centru o cerere, prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Colegiul judiciar subliniază că solicitarea examinării cauzei în lipsă constituie un drept procesual al părții, iar exercitarea acestuia este pe deplin compatibilă cu poziția procesuală a apelantei, cu atât mai mult că aceasta este titulara căii de atac și a învestit instanța de apel cu soluționarea cauzei.

În aceste condiții, având în vedere dispozițiile art. 206 alin. (1) coroborate cu art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul judiciar a dispus continuarea examinării cauzei în lipsa părților, constatând că, în privința intimaților, procedura de citare a fost legal îndeplinită, iar în privința apelantei există o manifestare expresă de voință din partea reprezentantului privind examinarea cauzei în absența sa.

Limitele judecării apelului.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Aprecierea instanței de apel.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor formulate în cererea de apel, în contextul prevederilor legislației în vigoare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea concluziei enunţate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului rezultă că, în temeiul cererii formulate de reclamanta-apelantă Dub Rodica, copiii săi minori, Dub Darius și Dub Sophie, au fost înscriși la studii în cadrul Școlii de Arte „Alexei Stârcea” începând cu 18 septembrie 2015 (f.d.99,103,106).

Potrivit înscrisurilor prezentate de Direcția Cultură a mun. *****, în perioada 1 septembrie 2016 – 1 ianuarie 2020 au fost percepute taxe pentru studii în sumă totală de 5 610 lei pentru eleva Dub Sophie și în sumă totală de 14 760 de lei pentru elevul Dub Darius (f.d.96, 97-98).

La fel, s-a constatat că la data de 27 aprilie 2020, reclamanta Dub Rodica a depus în adresa Școlii de Arte „Alexei Stârcea” două cereri prin care a solicitat scutirea integrală de la plata taxei de instruire pentru copiii săi, pentru anul de studii 2019-2020, invocând faptul că aceștia sunt încadrați în grad de dizabilitate (f.d.7-8), iar prin alte două cereri distincte, a solicitat restituirea sumelor achitate pentru anii anteriori, invocând același motiv (f.d.9-10).

Prin răspunsul nr. 03-02/115 din 18 mai 2020, Direcția Cultură a mun. ***** a comunicat reclamantei că, în urma examinării cererilor depuse, Comisia pentru acordarea înlesnirilor la plata taxei de instruire în cadrul Școlii de Arte „Alexei Stârcea”, organul competent în soluționarea cererilor de scutire, a decis acordarea scutirii integrale de la plata taxei pentru elevii Dub Darius și Dub Sophie începând cu data de 1 septembrie 2020.

Totodată, prin aceeași decizie, Comisia a respins ca neîntemeiate solicitările reclamantei privind restituirea sumelor achitate pentru instruirea copiilor în anii de studii anteriori anului bugetar 2020 (f.d.11-12).

Considerând că prin această situație i-a fost încălcat dreptul de acces la informație, în special sub aspectul dreptului la înlesniri la plata taxei de studii pentru copiii săi minori, reclamanta a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitând restituirea sumelor achitate, precum și acordarea de despăgubiri materiale și morale pentru pretinsa încălcare a dreptului la informație și pentru tratament inuman și discriminatoriu (f.d.2-5, 81-84, 111-115).

Prima instanță, fiind legal învestită cu judecarea cauzei în fond, analizând acțiunea formulată de reclamanta Dub Rodica, ținând cont de circumstanțele de fapt și de drept invocate de părți în susținerea pretențiilor, precum și probele administrate în cauză, apreciate în ansamblu și în corelație cu obiectul litigiului, a ajuns la concluzia că acțiunea este neîntemeiată motiv pentru care a fost respinsă în baza considerentelor expuse în hotărârea pronunțată.

Concluzia primei instanţe despre necesitatea respingerii ca neîntemeiate a acţiunii este justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerinţelor art. 130 din Codul de procedură civilă.

Curtea de Apel Centru reține că, în prezenta cauză este învestită cu examinarea legalității și temeiniciei hotărârii pronunțate de prima instanță, urmând să verifice, cu prioritate, corectitudinea aprecierii circumstanțelor de fapt și aplicarea normelor de drept incidente raportat la criticile formulate prin cererea de apel, în special sub aspectul existenței sau inexistenței unei încălcări a dreptului reclamantei la acces la informație privind acordarea înlesnirilor la plata taxei de instruire, al caracterului pretins nedatorat al sumelor achitate pentru anii anteriori, precum și al temeiniciei pretențiilor privind restituirea acestora, încasarea dobânzii de întârziere, actualizarea cu indicele inflației și acordarea despăgubirilor morale.

Totodată, instanța de apel urmează să verifice dacă prima instanță a interpretat și aplicat corect cadrul normativ relevant, inclusiv dispozițiile legale ce reglementează accesul la informație și regimul juridic al taxelor de instruire în instituția extrașcolară, precum și dacă soluția pronunțată corespunde probelor administrate în cauză.

Colegiul judiciar reține că cadrul normativ incident în prezenta cauză este determinat de dispozițiile Constituției Republicii Moldova referitoare la dreptul de acces la informație, de prevederile Legii nr. 982/2000 privind accesul la informație **(în vigoare la data formulării cererilor de scutire și de restituire a sumelor achitate),** precum și de Hotărârea Guvernului nr. 450/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de încasare a taxei pentru instruire în școlile de muzică, artă și artă plastică.

În acest context normativ, potrivit art. 34 alin. (1) și (2) din Constituție, dreptul persoanei de acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit, iar autoritățile publice au obligația de a asigura informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și a problemelor de interes personal.

Dezvoltând acest principiu constituțional, art. 4 alin. (1) din Legea nr. 982/2000 consacră dreptul oricărei persoane de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale, iar art. 6 alin. (1) din aceeași lege definește informațiile oficiale ca fiind datele elaborate, selectate, prelucrate sau puse la dispoziție de organele oficiale, în vederea asigurării accesibilității acestora pentru public.

Din interpretarea sistemică a acestor dispoziții rezultă că **dreptul de acces la informație comportă două componente** esențiale: **pe de o parte, dreptul persoanei de a solicita informații, iar pe de altă parte, obligația corelativă a autorității publice de a furniza informațiile solicitate în condițiile și termenele stabilite de lege**. În consecință, pentru a putea fi reținută o eventuală încălcare a acestui drept, este necesară existența unei solicitări prealabile adresate autorității competente, urmată de un refuz nejustificat sau de o omisiune de răspuns.

Această interpretare este confirmată și de jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova, care prin Hotărârea nr. 19 din 16 iunie 1998, a statuat că

dreptul la informație reprezintă un drept fundamental, ce presupune posibilitatea efectivă a persoanei de a solicita și de a primi informații de la autoritățile publice.

Raportând normele legale enunțate la circumstanțele cauzei deduse judecății, Colegiul judiciar reține că prima instanță, în mod corect și întemeiat, a respins pretenția reclamantei privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație.

Or, potrivit dispozițiilor constituționale și ale Legii nr. 982/2000 (în vigoare la data formulării cererilor de scutire și de restituire a sumelor achitate), dreptul de acces la informație presupune existența unei solicitări adresate autorității publice și obligația corelativă a acesteia de a răspunde în termenul și condițiile prevăzute de lege. În lipsa unei cereri de acces la informații, nu poate fi reținută existența unei obligații concrete și actuale a autorității de a furniza informații individualizate.

Colegiul judiciar reține că în speță, apelanta-reclamantă Dub Rodica nu a formulat, la momentul înmatriculării copiilor săi la Școala de Arte „Alexei Stârcea", nicio cerere/solicitare privind temeiurile legale sau condițiile de acordare a scutirii de la plata taxei de instruire. Prima cerere în acest sens a fost depusă de apelantă la data de 27 aprilie 2020 (f.d.7-8), iar din materialele cauzei rezultă că autoritatea competentă a examinat cererea și a comunicat un răspuns motivat în termen legal, acordând scutirea pentru viitor și respingând solicitarea de restituire a sumelor pentru perioadele anterioare (f.d.11-12).

Respectiv, nu se poate reține existența unui refuz nejustificat sau a unei omisiuni din partea autorității publice, condiții esențiale pentru a constata o eventuală încălcare a dreptului de acces la informație.

Cât privesc argumentele formulate în apel, potrivit cărora administrația instituției de învățământ ar fi avut obligația pozitivă de a o informa, din oficiu, la momentul depunerii cererilor de înscriere, despre dreptul copiilor săi la scutire de plată, acestea sunt neîntemeiate.

Or, cadrul normativ aplicabil nu instituie în sarcina instituției o obligație pozitivă de a informa individual fiecare părinte cu privire la toate drepturile și facilitățile prevăzute de actele normative. Reglementările privind categoriile de persoane care beneficiază de scutiri și condițiile de acordare a acestora aveau caracter public, fiind prevăzute în acte normative accesibile oricărei persoane interesate.

Totodată, dreptul de acces la informație, astfel cum a fost reglementat de Legea nr. 982/2000 și derivat din dispozițiile Constituției Republicii Moldova, presupune formularea unei solicitări din partea persoanei interesate. În lipsa unei cereri concrete adresate instituției la momentul înmatriculării copiilor, nu poate fi reținută existența unei omisiuni imputabile autorității.

Prin urmare, împrejurarea că apelanta-reclamantă a efectuat plăți fără a cunoaște existența unei eventuale facilități legale nu poate fi calificată drept o

încălcare a dreptului de acces la informație, ci reprezintă consecința nevalorificării unui drept în condițiile și procedura prevăzute de lege.

Plus la aceasta, Colegiul judiciar relevă că simpla necunoaștere a dispozițiilor legale aplicabile de către reclamanta-apelantă nu poate fi echivalată cu o încălcare a dreptului de acces la informație. Or, după cum s-a menționat pentru a se putea reține existența unei atingeri aduse acestui drept fundamental este necesar ca persoana interesată să fi formulat o solicitare adresată autorității competente, iar aceasta să fi refuzat nejustificat furnizarea informației sau să fi omis să răspundă în termenul legal.

În absența unei asemenea solicitări prealabile, dreptul de acces la informație nu poate fi considerat lezat, întrucât obligația autorității publice de a furniza informația intervine doar în condițiile și limitele stabilite de lege, respectiv la cererea persoanei interesate.

În aceste condiții, Colegiul judiciar concluzionează că nu a avut loc o încălcare a dreptului de acces la informație, iar soluția primei instanțe de respingere a acestei pretenții este legală și temeinică.

Cu referire la pretenția din acțiunea formulată de Dub Rodica privind încasarea în mod solidar din contul Direcției Cultură a mun. ***** și a Școlii de Arte „*****” în beneficiul său a despăgubirilor materiale pentru fiecare copil în sumă totală de 57 450 de lei cu titlu de plată nedatorată, pe motiv că, la momentul depunerii cererilor de înscriere și al înmatriculării copiilor, administrația școlii nu ar fi informat-o despre faptul că ambii copii, având dizabilități, beneficiau de scutire de plată pentru toți anii de studiu, situație care ar fi determinat-o să efectueze plăți în mod eronat, Colegiul judiciar reține următoarele.

Regulamentul privind modul de încasare a taxei pentru instruire în școlile de muzică, artă și artă plastică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 450/2011 prevede la pct. 1 și pct. 2 modul de calcul al taxei de instruire în școlile de muzică, artă și artă plastică, inclusiv aprobarea acesteia de către autoritățile locale, în funcție de cheltuielile efective ale instituției.

La rândul său, pct. 4 din același Regulament stabilește categoriile de persoane care beneficiază de scutire integrală de la plata taxei, limitându-se expres la copiii orfani, cei crescuți în case de tip familial, persoanele aflate sub tutelă și cei care primesc indemnizații sociale.

Colegiul judiciar constată că Regulamentul enunțat stabilește doar mecanismul de calcul și acordare a scutirilor pentru perioada viitoare, de la data aprobării de către Comisia de acordare a înlesnirilor la achitarea plăților pentru instruire (în continuare – Comisie), și nu instituie o obligație de restituire a sumelor achitate anterior. Efectul scutirii nu se produce retroactiv, ci se aplică exclusiv pentru perioada în care Comisia constată îndeplinirea condițiilor legale. Aceasta înseamnă că plata efectuată înainte de data prezentării actelor justificative și

aprobării scutirii rămâne datorată, întrucât legislația nu permite acordarea automată a facilității pentru perioade trecute fără cerere și fără verificarea temeinică a dreptului la scutire.

Or, actele normative incidente prevăd că, la data depunerii cererii, Comisia analizează temeiurile invocate și decide asupra admiterii sau respingerii scutirii în baza documentelor prezentate. În lipsa îndeplinirii condițiilor legale – de exemplu, prezentarea certificatelor de încadrare în grad de dizabilitate, cererea nu poate fi admisă retroactiv.

Prin urmare, faptul că apelanta-reclamantă a efectuat plăți fără a cunoaște existența unei eventuale facilități legale nu poate constitui temei pentru restituirea sumelor deja achitate.

Colegiul judiciar reține că la caz, înmatricularea elevilor Dub Darius și Dub Sophie s-a realizat pe baza cererii depuse de reprezentanta lor legală, mama Dub Rodica, la care au fost anexate certificate medicale care atestau că, la data depunerii cererii, ambii copii erau sănătoși (f.d.101,105), fără a face dovada încadrării lor în grad de dizabilitate.

Abia ulterior, la prezentarea de către apelantă a documentelor care atestau încadrarea copiilor în grad de dizabilitate și la solicitarea scutirii, Comisia a decis justificat scutirea integrală a elevilor Dub Darius și Dub Sophie începând cu data de 1 ianuarie 2020.

În aceste condiții, soluția primei instanțe privind respingerea pretenției reclamantei de restituire a sumelor achitate este una corectă.

Referitor la argumentul apelantei privind obligarea Direcției Cultură a mun. ***** și a Școlii de Arte „Alexei Stârcea” la plata solidară a despăgubirilor materiale în sumă de 57.450 de lei, acesta nu poate fi reținut.

Or, la momentul depunerii cererilor de înscriere și al înmatriculării copiilor, reclamanta-apelantă nu a prezentat certificatele care atestau încadrarea acestora în grad de dizabilitate. În aceste condiții, instituția de învățământ și Direcția Cultură a mun. ***** **nu aveau cunoștință și nici posibilitatea legală de a cunoaște din oficiu această situație**. Drept urmare, niciunul dintre organelor competente nu putea acorda scutirea retroactiv sau automat, fără prezentarea documentelor justificative prevăzute de lege.

În conformitate cu Regulamentul privind modul de încasare a taxei pentru instruire în școlile de muzică, artă și arte plastice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 450/2011, scutirile se aplică doar pentru perioada viitoare, după prezentarea documentelor justificative și aprobarea de către Comisie, neputând avea efect retroactiv.

Astfel, orice plată efectuată anterior prezentării certificatelor nu poate fi considerată plată nedatorată, deoarece la momentul achitării **condițiile legale pentru scutire nu erau îndeplinite**.

De asemenea, cadrul legal și jurisprudența privind dreptul la acces la informație reglementează că autoritățile nu au obligația de a informa din oficiu fiecare părinte despre toate facilitățile legale existente. Dreptul la scutire se activează prin solicitarea părintelui și prezentarea documentelor justificative, iar în lipsa acestora, instituția nu poate fi imputată cu omisiune sau eroare. Neefectuarea unei informări din oficiu nu poate fi considerată încălcare a drepturilor reclamantei.

Prin urmare, plata sumelor efectuate anterior de reclamanta-apelantă reprezintă consecința nevalorificării unui drept legal, nu o eroare a autorităților publice. Scutirea aprobată ulterior de Comisie a fost aplicată corect pentru perioada viitoare, după prezentarea actelor justificative și examinarea temeinică a dreptului copiilor la scutire.

Din aceste motive, cererea apelantei privind despăgubirile materiale corect a fost respinsă, or, la caz nu există temei legal pentru obligarea lor la plata sumelor solicitate.

Respectiv, în baza analizei faptelor și a cadrului legal aplicabil, Colegiul judiciar concluzionează că dreptul la acces la informație al apelantei nu a fost încălcat, deoarece Dub Rodica nu a formulat nicio solicitare oficială privind scutirile de taxe înainte de înscrierea copiilor săi. Autoritatea publică a răspuns legal și motivat la cererile depuse ulterior. Sumele achitate anterior nu pot fi restituite, deoarece scutirea de taxe se aplică doar pentru perioadele viitoare, în baza cererilor și a documentelor justificative prezentate la momentul respectiv. La înmatriculare, reclamanta-apelantă nu a prezentat certificatele care atestau încadrarea copiilor în grad de dizabilitate, deci nu existau temeiuri legale pentru scutire retroactivă. Scutirea a fost acordată pentru perioada legală, iar plata anterioară rămâne datorată. Plata efectuată fără a cunoaște facilitățile legale nu constituie o încălcare a drepturilor apelantei.

Având în vedere că pretențiile de bază ale apelantei au fost respinse, prima instanță a concluzionat corect că nu există temei legal pentru încasarea dobânzii de întârziere și a sumei actualizate cu indicele inflației, acestea constituind pretenții subsecvente care depind de admisibilitatea pretențiilor principale. În lipsa admiterii cererilor principale, nu poate fi reținută nicio obligație a pârâților privind plata acestor sume.

Din aceste motive și având în vedere faptul că, prima instanţă a elucidat pe deplin circumstanţele cauzei, a aplicat corect normele de drept material, a adoptat o hotărâre întemeiată și legală cu respectarea normelor de procedură, iar cererea de apel este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul cu menţinerea hotărârii primei instanţe.

În conformitate cu art. 385 lit. a), 389, 390 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

D E C I D E:

Se respinge cererea de apel declarată de Dub Rodica, reprezentată de avocatul Ion Ailoi.

Se menține hotărârea Judecătoriei *****, sediul Centru din 26 septembrie 2024.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Nicolae Ghedrovici

Diana Corlăteanu